

Asia: VN/7747/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi yleistukilain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Yleistukilaki

Yleinen näkemyksenne työskentely- ja asumisaikavaatimuksen asettamisesta tavanomainen yleistuen saamisen edellytykseksi

Työskentelyvaatimuksen asettaminen on kannatettavaa. Vaatimuksella lisätään kannustetta nopeaan kotimaisen kielen opiskeluun ja työllistymiseen Suomeen muutettaessa. Suomussalmen kunnan työllisyyspalveluissa tehtyjen havaintojen perusteella Suomeen muuttamisen jälkeinen työn ulkopuolella vietetyn ajan pidentyminen heikentää yleisesti työnhakijoiden ohjautuvuutta työelämään tai työelämään johtavaan koulutukseen. Kannusteiden ja mahdollisuuksien lisääminen tehokkaaseen ja nopeaan suomen oppimiseen ja työllistymiseen pienentää työnhakijan riskiä omaksua työelämän ulkopuolella oleminen identiteetikseen kotoutumisvaiheessa.

- **Tavanomaisen yleistuen saamisen edellytykseksi asetettaisiin vaatimus työttömyysturvalain mukaisen työssäoloehdon täyttämisestä. Näkemyksenne työskentelyvaatimuksesta**

Työskentelyvaatimus on kannatettavaa. Riski Suomeen muuttaneiden työnhakijoiden työllistymiseen ohjautuvuuden vähenemisestä vaikuttaa Suomussalmen työllisyyspalveluissa saatujen kokemusten perusteella kasvavan Suomessa työn ulkopuolella vietetyn ajan pidentyessä.

- **Vaihtoehtoisesti tavanomaisen yleistuen edellytykset voisi täyttää kolmen vuoden asumisella Suomessa. Näkemyksenne asumisaikavaatimuksesta**

Yleistuen edellytysten täyttäminen kolmen vuoden Suomessa asumisella ei oletettavasti toimi kannustimena työhön siirtymiseen, vaan edellytysten täytyminen olisi parasta sitoa työskentelyvaatimukseen.

Yleinen näkemyksenne kielitaitoa koskevista poikkeuksista työskentely- ja asumisaikavaatimuksen soveltamiseen

-

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, jonka äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Kotimaisen kielen osaaminen on Suomussalmen työllisyyspalveluiden kokemusten perusteella keskeisin yksittäinen työllistymistä edesauttava elementti, joten poikkeus on perusteltu.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka on osoittanut riittävän suomen tai ruotsin taidon (Eurooppalaisen viitekehyksen mukainen B1.1 taso) kielen kahdella osa-alueella. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Kotimaisen kielen osaaminen on Suomussalmen työllisyyspalveluiden kokemusten perusteella keskeisin yksittäinen työllistymistä edesauttava elementti, joten poikkeus on perusteltu. Nopeaan kielen oppimiseen kannustaminen edistää tehokkaasti valmiuksia nopeaan työllistymiseen.

- **Esityksessä on arvioitu, että suurin osa osoittaisi kielitaitonsa kotoutumiskoulutuksesta saatavalla todistuksella. Lisäksi mahdollistettaisiin maksuton keskitason YKI-tutkinnon suorittaminen. Näkemyksenne kielitaidon osoittamisen tavoista**

-

- **Kielitaidon osoittamisen tavat määritettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa. Näkemyksenne tätä koskevan asetuksen anto- ja voimaantuloa koskevista asioista**

-

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka vamman tai muun vastaavan syyn takia voi osoittaa kielitaitoaan. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Poikkeus on perusteltu ja kannatettava.

- **Esityksen toimeenpanoon liittyy sekä Kelan että työvoimaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita. Näkemyksenne toimeenpanoprosessin toimivuudesta**

-

Näkemyksenne yleistukilain 8 §:n mukaisen ulkomaalaista koskevan rajoituksen muuttamisesta tilapäisen suojelun oleskeluluvalla maassa olevien osalta

-

Kotoutumisen edistämisestä annettu laki

Näkemyksenne palveluun pääsemisen takuuajasta

Palveluun pääsemisen takuuajan asettaminen lisää kuntien taakkaa työvoimaviranomaisina. Takuuajan asettaminen on kuitenkin perusteltua, kun samaan aikaan asetetaan työskentelyvaatimus tavanomaisen yleistuen saamisen edellytykseksi. Kun työnhakijaa taloudellisin keinoin kannustetaan nopeaan kotimaisen kielen oppimiseen ja työllistymiseen, tulee työvoimaviranomaisen myös mahdollistaa nopea ja tehokas kielen oppiminen ja työllistymisen tuki.

Näkemyksenne takuuajan kuluessa tarjottavista palveluista

Kotimaisen kielen opiskelun mahdollistaminen alkaen heti Suomeen saapumisen jälkeen on keskeisin tukiväline, jolla työnhakijoiden työllistymisvalmiutta parannetaan.

Näkemyksenne takuuajan toteutumisen valvonnasta

-

Laki yleisistä kielitutkinnoista

Näkemyksenne maksuttoman keskitason YKI-tutkinnon suorittamisen mahdollistamisesta

-

Esityksen vaikutukset ja perustelut

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista kotoutumisen kannusteisiin

Esityksillä olisi positiivinen vaikutus kotoutumiseen niin, että työhön hakeutuminen kuuluisi olennaisena osana kotoutumiseen ja työn ulkopuolella vietetyn ajan pitkittymisriski pienenesi. Tehokkaimmin muutos vastaisi tavoitteeseensa, kun yleistuen edellytys sidottaisiin työskentelyvaatimukseen ilman mahdollisuutta edellytysten täyttämiseen asumisvaatimuksen kautta.

Näkemyksenne esityksen taloudellisista vaikutuksista

-

Näkemyksenne esityksen muista vaikutuksista

-

Näkemyksenne esityksen suhteesta perustuslakiin sekä EU-lainsäädännön ja muiden kansainvälisten velvoitteiden vaatimuksiin

-

Voimaantulo

Näkemyksenne esityksen voimaantulosta

-

Kotoutumistuki ja palveluun pääsemisen takuu aika koskisivat tilanteita, joissa henkilö muuttaa Suomeen ehdotetun lain tultua voimaan. Näkemyksenne tästä siirtymäsäännöksestä

-

Muuta lausuttavaa esityksestä

Muuta lausuttavaa esityksestä.

-

Heikkinen Erno
Suomussalmen kunta - Suomussalmen kunnanhallitus